

ПРОГОЛОШЕННЯМ „ДНІВ УКРАЇНСЬКОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ” ГУБЕРНАТОРАМИ СТЕЙТІВ І ПОСАДНИКАМИ МІСТ, УКРАЇНСЬКИМИ ПРАПОРАМИ НА РАТУШАХ І КАПІТОЛЯХ ТА ВІДПОВІДНИМИ ІМПРЕЗАМИ ВІДЗНАЧЕНО РОКОВИНИ 22-ГО СІЧНЯ

БОГОСЛУЖБАМИ І ВЕЛИКОЮ АКАДЕМІЄЮ ВІДЗНАЧЕНО У НЬО ЙОРКУ СВЯТО НЕЗАЛЕЖНОСТІ І СОБОРНОСТІ

Нью-Йорк, Н.Й. (В.Л-щ). — Українська громада Великого Нью-Йорку відзначила роковини проголошення Української Незалежності і Соборності молитвами, торжественними Богослужбами в українських церквах, які проводились в наміренні українського народу з участю численної громади і представників з організаційними прапорами, зокрема молодіжних організацій та традиційною вже тут великою святочною Академією, що її зорганізував Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій — Метрополітальний Відділ УККА під головуванням інж. Євгена Івашкова.

Два дні раніше, тобто у п'ятницю, 19-го січня ц.р., численні представники української організованої громади взяли участь у церемонії підписання посади Едвардом Качем прокламції „Дня Незалежності” у міській ратуші. Таку ж прокламцію підписав і надіслав на адресу УККА губернатор Нью-Йоркського штату Гю Кері.

У неділю по полудні кількасот українців, не зважаючи на погану погоду, зібрались у великій залі Фешен Інституту для вшанування Державних Актів — 61-річчя Української Незалежності і 60-річчя Соборності.

Академію розпочато американським національним гімном, що його відіграв на фортеп'яні Христопор Малжор, піаніст Корпорації „Українська Опера”.

(Закінчення на стор. 4)

Не зважаючи на погану погоду в кінці минулого тижня та комунікаційні труднощі, на майдані ратуші багатьох американських міст минулого понеділка, 22-го січня ц.р., гордо повідали синьо-жовті українські державні прапори побіч зоряних американських, пригадуючи усім людям української крові і нашим співгромадянам про світлі Січневі Акти, Акти Самостійності і Соборності, якими 61 рік тому український народ самовизначився та своєю волею, словом і ділом, а головне завзятою боротьбою здобув своє невід'ємне право бути господарем своєї землі у своїй Самостійній Соборній Українській Державі.

Численні громади в ЗСА відзначили Роковини 22-го січня у неділю, 21-го і інші відзначатимуть в кінці наступного тижня, 27-28-го січня. Друкуємо одержані вже повідомлення.

Світлана А. Малан

В часі підписання і проголошення прокламції „Українського Дня” у Нью-Йорку асистентом посади Едварда Кача Гербертом Рікменом. У першому ряду сидять (зліва): о. Сабастіян Шевчук, адв. Роман Гуглевич, о. прот. В. Базилевський, адв. Юрій Волинський, асистент посади Герберт Рікмен, о. монс. Еміль Монастирський, адміністративний директор УККА мгр Іван Базарко. Стоїть перший зліва головний президент УНС д-р Іван О. Філіс.

Д-Р МАРТІН АБЕНД НАГОЛОШУЄ СТРЕМЛІННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ДО ВОЛІ Й НЕЗАЛЕЖНОСТІ

Нью-Йорк. — Д-р Мартін Абенд, відомий політичний коментатор телевізійної станції WNEU (канал 4, 5) в Нью-Йорку, відмітив 61-річчя проголошення незалежності України спеціальним коментарем у суботу, 20-го січня ц.р., під час вечірньої передачі новин, в якій вказав на „невгасаючий дух (українського народу) до волі й незалежності” та закликав американський народ дати „повну підтримку” цьому духові.

Коментар д-ра Абенда

попередила кореспондентка Доріс МекМіллен, стверджуючи, що 22-го січня цього року сповниться 61 рік від часу проголошення незалежності України. „Незалежна Українська Республіка існувала три і пів року перед тим, як її здушили війська російського комунізму”, — сказала Д. МекМіллен, представляючи д-ра Абенда.

Внизу поміщуємо коментар д-ра Абенда в англійському оригіналі і в перекладі на українську мову:

Why the Moscow Communists crushed the Ukrainian Republic and why they keep it crushed can easily be understood by glancing at the map. Ukraine in area is over 200,000 square miles, in population it is over 40 million, in resources it is not only the richest in all of the Soviet Union, but one of the richest in all of Europe. And in location it is very strategically placed, perhaps the most strategically placed republic of the Soviet Union. But it has something that the Moscow Communists fear particularly and that cannot be seen on the map — and that is its spirit. It seems to be indomitable, it seems to be inextinguishable — the Ukrainian spirit to freedom and independence. And it was put by one of its greatest literary writers, a man who had suffered very much under communism in the Soviet Union, who wrote: “A nation is something much deeper than language, territory or economy; it is something that transcends all of these.” This is written by Valentyn Moroz, a man who in effect embodies the whole spirit of the Ukrainian people and their will to independence. How have Moscow Communists responded to the Ukrainian will to independence? Don't you know? By genocide, by the extermination of millions upon millions and presently by ethnocide, by the piecemeal extermination of the Church, the intellectuals, of the language, and of everything that seems to be Ukrainian, that seems to go towards independence. But in all this the Moscow Communists have failed and will fail. What the Ukrainians need most of all is the understanding of the American people and their wholehearted support.

Університетські підручники української мови були темою конференції у Торонті

Торонто, Канада (Я.С.). — Від 15-го до 16-го грудня 1978 року в готелі „Парк Плаза” в Торонті відбулися наради українських мовознавців і викладачів української мови в канадських університетах. Наради влаштували заходами Канадського Інституту Українських Студій (КИУС), організатором яких був проф. Ярослав Розумний з Манітобського університету. В цих закритих нарадах взяли участь дванадцять викладачів з різних канадських університетів і запрошений гість проф. Юрій Шевельов з Колумбійського університету.

В основному темою конференції були рекомендації зі звіту про стан університетських підручників української мови, що його підготував для КИУС проф. Я. Розумний для минулорічних нарад співробітників КИУС у Лондоні, Онтаріо. Цей звіт буде надрукований у п'ятому числі Журналу Вищих українознавчих студій (Торонто).

На конференції прочитано та проведено такі доповіді: „Православні українські видання” (проф. Юрій Шевельов, Колумбія), „Плянвання й координація видань для навчання української мови” (проф. Юрій Луцький, Торонто), „Українські університетські підручники — теперішній стан і потреби” (проф. Ярослав Розумний, Манітоба), „Лексичний добір у підручниках української мови” (проф. Едвард Бурштінський, Торонто), „Методи готування матеріалів для мовних лабораторій” (проф. Вольфрам Бургарт, Лондон).

Тут відбувся також панель „Сучасний стан і проблеми університетських українознавчих програм”, у якому взяли участь професори: Андрій Горнякєвич (Альберта), Ярослав Розумний (Манітоба), Данило Струк (Торонто), докторант Ярослав Харчун (Оттава). Модератором панелі була проф. Іраїда Тарнавецька.

Субсидії Шевченківської Фундації у 1978-79 році

Вінніпег, Канада — Після розглянення одержаних прохань і рекомендацій в біжучому році 1978-79, Дирекція Шевченківської Фундації рішила призначити 52 субсидії на потреби української культури в Канаді на суму 63,732 дол. Разом із субсидіями попередніх років, дотепер виплачено з доходів Шевченківської Фундації на розвиток української культури суму 359,056 дол.

З уваги на обмеження доходів фондів, 22 аплікації залишилися без приділу субсидій з тим однак, що прохання на проєкти, які є надалі актуальні, можуть бути поновно представлені до вирішення в наступному році. Крім того, одну студентську аплікацію з ділянок українознавства рекомендовано запропонувати Канадському Інституту Українських Студій в Едмонтоні, з уваги на те, що цей інститут має спеціальні

фонди призначені на наукові стипендії для праць з ділянок українознавства і українсько-канадських студій.

З розділених цього року приходів, дотатки одержали: громадські організації — 2, студентські і молодіжні організації — 4, колегії і школи — 3, музеї-галереї — 2, театри — 1, хори й ансамблі — 5, українські мистці — 5, студенти різних мистецьких ділянок — 7, українська преса — 9, видання літературних і музичних творів — 10, і Центральна КУК на 4 проєкти загального значення, включно з українським шкільництвом. У наступному році перші субсидії будуть призначені на весну 1979, головним чином на студентські проєкти літніх вакацій, а решту розділять під кінець 1979 року в міру напливу приходів з інвестицій власних фондів.

(Закінчення на стор. 4)

Святкування в Українському Інституті Америки

Нью-Йорк, (В.К.). — В понеділок, 22 січня ц.р. Український Конгресовий Комітет Америки влаштував прийняття з нагоди Свята Державності і Соборності, в якому взяло участь понад 70 осіб, в тому численні запрошені чужинські гості.

Прийняття відбулося в Українському Інституті Америки в Нью-Йорку, о год. 6-й вечора. Заки розпочалася офіційна частина, гості мали змогу оглянути цікаву виставку документів, що відносяться до української державності 1917-1920 років та перших років після втрати державності (до 1924 року). Виставку зорганізував із своїх власних фондів проф. В. Трембіцький, зібрав усіх державних документів, які відносяться до цього періоду. Крім фотокопій афіш універсалів, які появились на вулицях Києва в 1917-1918 роках, карт, поштових значків і грошей України, гості могли оглянути декілька фотокопій українських звичайних, консульських, а також дипломатичних паспортів, якими користувалися українські дипломати в країнах Європи. Між документами були теж фотокопії різних документів і конверт української консульської служби 1918-1924 років.

Офіційну частину прийняття відкрив, в імені Українського Конгресового Ко-

мітету Америки д-р Аскольд Лозинський, заступник президента УККА від імені Центральних Молодіжних і Виховних Організацій. Привітавши гостей, він коротко з'ясував суть святкування, якими українська громада Нью-Йорку відзначає 61-річчя проголошення самостійності України і 60-ліття її Соборності. Ці акти, сказав він, принесли для українського народу надію на кращу долю, без поневолення, експлуатації і національних переслідувань. Хоча українська держава впала вкоротці під ударами совєтської Росії, ідея державності і єдності нації не зникли в Україні. Д-р А. Лозинський зачитав уривок із меморандуму ч. 5 Української Групи Сприяння Виконанню Гельсінкських Угод, в якому також є мова про змагання нації до самобутності і суверенності та до власного незалежного життя. На закінчення свого вступного слова, д-р А. Лозинський пригадав становище президента Картера в справі прав людини, яке він висловив в своїй інавгураційній промові.

Головним промовцем вечора був ген. Петро Григоренко. Він привітав усіх гостей, а зокрема всіх тих, що брали участь у боротьбі за волю України в роках

(Закінчення на стор. 4)

Надія Світлична серед пластунів

Нью-Йорк, Н.Й. (О.К.). — У п'ятницю, 12-го січня 1979 року пластуни Нью-Йорку як і попередніми роками, відзначили День Солідарності із політичними в'язнями в Україні. Цим разом те відзначення мало небуденний характер тому, що на запрошення Станіславської Пластової Старшини в ньому взяла участь Надія Світлична, нещодавно прибула з України і сама колишня політичний в'язень.

Гостю і зібраних пластунок і пластунів та їхніх батьків, які вшестер заповнили велику залу Пластового Дому, привітала станіславська пл. сен. Ірина Куровицька. Вона пригадала пластовий звичай, засвічення Святев'їрної Свічки, що його цього року, з уваги на смерть голови Крайової Пластової Старшини в ЗСА, п. пл. сен. Ан-

Надія Світлична

дрія Мниа, не можна було перевести 6-го січня, як було заплановано. Для продовження традиції, охоча в іншому часі, при співі коля-

(Закінчення на стор. 4)

Січневі Роковини у Бостоні

Бостон, Масс. (д-р І. Ді-люк). — Український Конгресовий Комітет Америки Відділ в Бостоні інформувало, що українська громада міста Бостону й околиці інтенсивно пригтовляється до відзначення 61-річчя Самостійності і Соборності Української Держави.

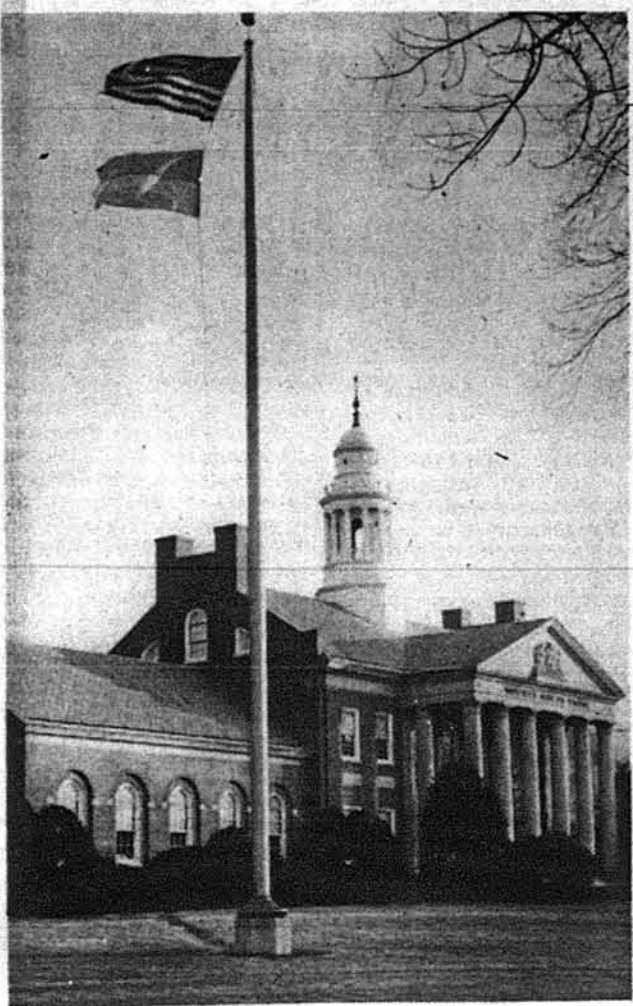
У неділю, 21-го січня ц.р. вранці відслужено в обох українських церквах Бостону Служби Божі в наміренні українського народу. В понеділок 22-го січня ц.р. вполудне, відбулася коротка програма перед міською ратушею для піднесення українського прапора з нагоди „Українського Дня Незалежності” в Бостоні в цілому Стейті Массачусетс. До участі запрошено представників управи Бостону.

У неділю, 28-го січня ц.р. відбудеться Святочна Академія для відзначення 61-річчя Соборності України, початок в год. 3:30 по полудні, в залі української православної парафії св. Андрія при 24 Орчард Роуд, Джемейка Плейн, Масс. Святочну доповідь виступить проф. д-р Михайло Воскобийний з Бріджпорту.

„ХТО Є ВЛАСНИКОМ УКРАЇНСЬКОЇ ЗЕМЛІ”

Нью-Йорк. — На таку тему, з піднаголовком „Із дивовижів совєтського правникового митарства”, відбудеться доповідь д-ра Юрія Федиського, професора права Індійського університету у середі, 24-го січня ц.р., у Пластовому Домі в Нью-Йорку при 144 Друга евеню. Початок о год. 6-й вечора. Це перша доповідь другого циклу правничих доповідей, які другий рік під ряд влаштує Правничі Комісії Історично-Філософської Секції НТШ й Товариство Українських Правників в ЗСА. На доповіді запрошені члени обох установ та ширше громадянство. Доповідь порушує актуальні правничі проблеми. Вступ вільний.

Стейтові і міські установи відмічують Січневі Роковини

(Світлив ред. З. Снелик)

У понеділок, 22-го січня ц.р., на шогла численних стейтових капітолів і міських ратуш повідали синьо-жовті українські прапори поруч американських в рамках відміччя 61-х роковин проголошення незалежності України та 60-річчя з'єднання всіх українських земель в одну соборну і незалежну державу. Українські й американські прапори рівно повисали на будівлях українських установ, шкіл і підприємств та навіть на деяких приватних домах. На фото вгорі — прапори на шогл ратуші в Мейплвуді, Н. Дж. Церемонія вивішення прапорів відбулася в понеділок, 22-го січня ц.р., в присутності посади Роберта Гресміра й представників української громади.

СВОБОДА

Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

РЕДАГУЄ КОЛЕГІЯ У СКЛАДІ (поазбучно): Любова Колеска, Володимир Косик, Володимир Левченко, (тепер виконуючий обов'язки голови Колегії), Зенон Сидлик, Василь Тершаковський і Євген Федоренко.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — \$30.00, на пів року — \$16.00, на 3 місяці — \$9.00. Для членів УНСоюзу 65% від загальної ціни. За кожну зміну адреси — 25¢. Чеки і "money orders" вітаються на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

96-ий Конгрес і Білий Дім

Не зважаючи на те, що президент Джиммі Картер часто заявляє, що готовий співпрацювати з Конгресом щодо розв'язки різних міжнародних і внутрішніх проблем, політичні аналітики і ряд законодавців твердять, що в поточному році між Конгресом і Білим Домом правдоподібно дали існувати багато розбіжностей і конфліктів, подібно як це було в минулому 1978-му році.

Новий 96-ий Конгрес ЗСА, який розпочав свою дворічну сесію в понеділок 15-го січня, правдоподібно підтримає рекомендацію президента Джиммі Картера, щоб на фінансовий 1980-ий рік оборонний бюджет зріс на 10 відсотків, в порівнянні з попереднім роком, але фактичне збільшення вносило б тільки 3 відсотки, бо 7 відсотків — це наслідок інфляції. Більшість законодавців вважає, що Америка мусить збільшити свої видатки на оборонні цілі в обличчя постійної розбудови мілітарної сили Советського Союзу. Таке настання членів Конгресу — це відрадіє явище, бо ще кілька років тому законодавці ліберальних поглядів, демократи і республіканці, переважно протиставляли збільшення видатків на оборону.

Проте, навіть і в новому 96-му Конгресі напевно будуть ліберальні законодавці, які протиставлять збільшенню оборонного бюджету, бо побоюватимуться, що не буде задовільних фондів на різні внутрішні соціальні програми, беручи до уваги факт, що уряд президента Картера веде боротьбу проти інфляції і тому хоче значно обмежити видатки федерального уряду. Однак, треба надіятися, що ті законодавці не спричинять до зменшення оборонного бюджету, бо такий крок тільки збільшить би загрозу для безпеки ЗСА і цілого вільного світу з боку імперіалістичного Советського Союзу.

Можна передбачувати, що консервативні законодавці обох партій продовжуватимуть свою опозицію до дипломатичних зв'язків між Вашингтоном і Пекіном, точніше, вимагатимуть унезаможнення тих зв'язків, які ввійшли в життя 1-го січня ц. р. Такі законодавці, республіканський сенатор Беррі Голдвотер із Аризони, не тільки таврують президента Картера за визнання комуністичного режиму в Пекіні, але теж вимагають, щоб ЗСА відновили продовжувати повні дипломатичні відносини з націоналістичним Китаєм на Тайвані. Дивлячись реалістично, навіряд як Голдвотер і його однодумцям пошастить добитися їхніх цілей, але вони все одно можуть спричинити багато клопотів президенту Картеру.

У новому Конгресі правдоподібно продовжуватимуться поважний спротив до нового договору між ЗСА і Советським Союзом щодо обмеження стратегічної атомової зброї (САЛТ II). Велика кількість законодавців обох партій вважає, що Москва вимагає надмірних концесій з боку ЗСА, а натомість сама не хоче погодитися на деякі американські пропозиції, а зокрема на ті, які запевняли б взаємперевірку. Знаючи, що советські лідери завжди порушували і далі порушують міжнародні договори, що їх самі підписували, багато членів 96-го Конгресу, який назагал більш консервативний у своєму складі ніж попередній 95-ий, не погодяться на САЛТ II, якщо вважатимуть, що він в будь-якій мірі послабить оборонну спроможність ЗСА і вільного світу чи надасть мілітарну перевагу Советському Союзу та його підвладним країнам із Варшавського Пакту.

Коментатори також передбачають, що виникнуть розбіжності між Конгресом і Білим Домом відносно „нормалізації“ відносин з Кубою, як теж існують різниці в поглядах щодо заходів, які Америка повинна поробити відносно остаточного звільнення ізраїльсько-арабського конфлікту, як також щодо становища ЗСА до кризи в Ірані, війни між Камбоджею та В'єтнамом, якому допомагає Советський Союз, втручання Москви і Гавани у внутрішні справи країн Африки, поширення впливів Советського Союзу в Афганістані та відносно інших міжнародних проблем.

Хоча президент Картер заявляє готовість співпрацювати з Конгресом, то виглядає, що це йому не піде легко, отже, подібно як це було в 1978-му році.

Михайло Кушнір

ВІДСТАЛІСТЬ І ЗАБРИХАННЯ

Л. Брежнев знову викинув, купуючи збіжжя від капіталістичних держав і заключаючи з ними економічні договори, повернення фокусу критики на технічно-економічну відсталість СССР.

У світлі цієї критики став особливо наглядним факт, що кремлівські володарі не можуть цей стан змінити, а водночас не можуть ані самі сказати про це правду, ані дозволити іншим це робити. Тому мусить втримувати поліційну систему, нищити опозицію, ліквідувати всякі сліди свободи і т. д. Ще раз приходиться ствердити, що відсталість і забрихання невід'ємні від устрою, пануючого сьогодні в СССР.

Є багато причин, чому кремлівські володарі не можуть, а не тільки не вміють, змінити стан господарства. Машина центральної керманої промислової бюрократії, існуюча в советському устрою, є заважає, щоб могла справно функціонувати. Не тільки тому, що один центр кермує цілою господарською імперією і її сателітами, але також тому, що господарський апарат творить одну цілість з політичним апаратом, з апаратом контролю культурного життя, науки і т. п. Найбільш організації західного світу є сотки разів менші. А керівництво в Москві мусить контролювати економічне та інше життя якихсь 265 мільйонів мешканців СССР і також сателітів — під майже кожним оглядом — від продукції цукрових буряків до нечитання самвидаву.

Отже мусить бути зле, а люди треба тримати в руках, щоб про це не говорили. Але, чому саме керівництво не може визнати правду? Основну зміну суспільно-економічного устрою могли б перевести тільки кремлівські верхови, ті, що рішенняють про політику СССР. Вони теж мали б дати підданам свободу. Але вони цього зробити не можуть.

Злагіднення господарського централізму, надання людям якоїсь економічної свободи, створило б, як у Празі, натиск суспільства на поширення сфери свободи. Надання політичної свободи в багатонаціональній советській імперії могло б бути рівнозначне з погребанням імперії як такої. Мало є правдоподібно, щоб вільні українці, як литовці погодилися на федерацію з Росією. Один є тільки шлях від національного утиску до федерації: почерез довгі роки повної національної суверенності, очевидно, оскільки федерація має бути союзом вільних людей. Подруге — переміна господарства центрально керманого в модерно економіку, здатну до конкуренції з Заходом — є незвичайно важка. Ефек-

тивної економічної системи не можна запрограмувати в усіх деталях згори. Шлях до неї вів би по черзі ряд спроб і помилок. А всі неповідомлення, невдачі, особливо в умовах більшої свободи, грозили б володарям втратою посади, як вже не голови. Потрете — існує традиція розуміння советського суспільства, як позбавленого антагоністичних суперечностей. Допущення критики, виявлення суперечностей і відступлення від економічної доктрини було б отже несприйнятливим для керівництва СССР, тим більше, що загрожувало б відпущенням цілого міжнародного комуністичного руху в рухи комуністичного Китаю.

Але це все не є найважливіше. Що є насправді істотне, це факт, що керівництво СССР ніщо змінити не може, бо воно боїться — себе. Це група людей, що не підлягає якій-небудь контролі суспільства, замкнута, яка офіційно не голосить ортодоксальну, незмінну доктрину, що викладає думку про зміни. Мабуть ні один член правлячої групи не є комуністом в ортодоксальному сенсі, але кожний хоче ним бути, бо цей той перший каже правду знайдеться група. Ці самі правлячі групи, які наказують зберігати сторожливості і усувати ревізії. Це, що існує на верхах влади в Москві — це тотальне забрихання і тотальна взаємна контролі, які в такому ступені не мали досі місця в історії. Чому так діється, чому така група постала — це справа історичного висвітлення, аналізу десятиріч, сповнення великого страху.

У великому спрощенні можна б було ситуацію представити так: людей тримають в страху і не можна перестати. Ті, що тримають також себе взаємно.

Два головні чинники обумовлюють сучасну ситуацію в СССР: господарська відсталість і крайнє тотальне забрихання. Ці чинники є добре утривалені і незвичайно важкі до зміни. Однак ці самі чинники зумовляють крайню не ефективність системи. Вони можуть ефективні в кількох вибраних ділянках (спутники, справність армії), але ніколи як цілість. Найглибшим джерелом цього факту є те, що система переступила ступінь комплікації допускальності в організації, що диспонує сьогодишньою технікою і наукою. Те, що тепер існує в СССР — це не є Левітан Гоббса, але старіший гігантосавр, що могутній, але глупий і шораз частіше бездарний. Лікувати його — це яловий труд, бо недалекий вже час, коли (Закінчення на стор. 3)

С. Гордінський

УКРАЇНСЬКЕ МАЛЯРСТВО В НІМЕЦЬКІЙ ЕНЦИКЛОПЕДІЇ МИСТЕЦТВА

Міжнародно відоме німецьке видавництво Гердера видало монументальну 8-томову енциклопедію мистецтва (Фрайбург-Базель-Вільне, 1977-78). Фактичним редактором того видання був мистецтвознавець кабінету Мюнхенського університету Людвіг Максиміліан під орудою головного редактора Петера Віна і цілого штату співробітників — спеціалістів найрізноманітніших ділянок мистецтва кількістю майже 100 осіб. Великий формат, фахові статті, добре підібрані багатобарвні репродукції чинять це видання вартим уваги, тим більше української, це бо мабуть уперше в чужомовному виданні такого калібру віддано порівнянню багату місця українським мистецтвом і мистецтву.

Завдячуючи це треба Христині Маршук, абсолютній того університету, яка стала співробітником згаданого енциклопедії тоді, коли редакція забрало когось, хто б міг визнаватися на мистецтві Східної Європи, зокрема слов'янському, знав потрібні мови, вмів знайти потрібні джерела та, врешті, зміг дати мистецтву оцінку матеріалу з погляду новачкового мистецтва і стильово бездоганно німецькою мовою. Народжена в Німеччині і вільно володіючи німецькою мовою, Христина прийшла до редакції тоді, коли фактично був уже зредагований 4-ий том до літери „I“ і де українського мистецтва майже не було: Архипенко був відмічений без зазначення його національності, а Володимир Боровиковський був просто „росіянин“. Озброєвшись кількома репрезентативними мистецтвими виданнями з України й еміграції, вона домоглася того, щоб бодей у дальших томах згадано якусь кількість українських мистців.

Однією із її перших статей було гасло про українського портретиста Леоніда Давида Давидовича, який навіть у київській „Історії українського мистецтва“ фігурує як російський маляр українського роду, не зважаючи на те, що навіть російські советські монографії про того мистця пишуть про нього як українського патріота, а навіть „мазепинця“. У німецькій енциклопедії фігурує він як український мистець, який працював у Росії. Далі Христина Маршук розробила цілу низку гасел — про Антона Лосенка, Іоанна Кондзелевича, Ол. Мурашку, ченця Олімпія, Анастасія Петрицького, Івана Рутковича, а Марію Сельську, Григора Стеценка, Тараса Шевченка, Івана Труша, Костя Трутовського, а також вдалося й

У ВЕЛИКІ РІЧНИЦІ

ЗВЕРНЕННЯ ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ УНР В ЕКЗИЛІ

22 січня 1979-го року минає 61 рік від часу, коли український народ устами свого представництва — Української Центральної Ради — проголосив свій IV Універсал про те, що на Богом даній йому землі створена Українська Народна Республіка стає вільною, ні від нікого незалежною, самостійною і суверенною.

IV-ий Універсал — це апогей політично-державної емансипації України. Українська Центральна Рада заявила, в оперті на національний принцип новітньої демократії, що влада в Україні належить тільки до її народу. Кожен український патріот і кожна патріотка повинні гордитися тим конституційним актом, на основі якого Українська Народна Республіка зайняла достойне місце в плеяді вільних держав.

Рік пізніше, 22-го січня 1919 року, себто 60 років тому, український народ здобувся на остаточне оформлення другого державного акту, що відбивав в собі договоришувану тугу за територіальною єдністю — він проголосив устами Директорії Української Народної Республіки соборність — злуку українських земель, що її затвердив Трудовий Конгрес, який склався з представників нашої сільної і західної території.

Державна воля українського народу вільно, мимо всіх випробувань і замішань революційного і воєнного часу, виявлена в тих актах, зобов'язує морально і правдоуспішні сили до боротьби за її шквалите реалізування. Жодна з них — жодна течія, ніякий рух, партія чи організація в українському громадянстві — не може, не узурпуючи суверенних прав народу, скерувати свою діяльність, або зусилля, на створення умов, що в будь-який спосіб перешкождали б здійсненню цих уже визначених українським народом засад його національного буття-державної самостійності, соборності, народодовладності.

Стисло з державним ставанням українського народу в новій його історії, з його боротьбою за вдергання Української Народної Республіки, та її відновлення на рідних землях, є зв'язана постать Симона Петлюри, який в зударі двох революцій — московської (пеленування) і української (визволення) був підступно вбитий на вулиці Рясин в Парижі 1926-го року. Рівно сто літ минає із часу, коли він прийшов на світ. Відзначити особливо цю велику річницю, вглубитися нам усім в ті світлі ідеї, для яких жив, за які боровся і вмер Симон Петлюра, належить до обов'язку кожної української людини, без огляду на її територіальне походження, віросповідання, світоглядове спрямування, чи партійну приналежність. Петлюра, що очолював українську національну революцію та державу, що пріоритет державності ставив над партійною, загально-національні інтереси над класовими і груповими, — заслуговує на те, щоб 1979 рік став для нас, українців, його роком.

Тому Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі проголосив оцим 1979-ий рік РОКОМ СИМОНА ПЕТЛЮРИ та закликає усе українське громадянство, на усіх просторах його поселення, відзначити організовано цю ВЕЛИКУ ДАТУ.

Під знаком цієї великої дати відбувається також в кінці травня цього року 8-ма Сесія Української Національної Ради. З нею ми зв'язуємо також надії на можливість збільшеної концентрації українських самостійницьких і конструктивних сил на базі Державного Центру УНР в екзилі та закликаємо усе українське суспільство підтримати його морально і матеріально. Хай не бракує ні одного із нас, щоби в ці дні української натуги стояв осторонь наших національних потрб. Хай кожний із нас дасть частку до наближення Великої Дні для поневоленої сьогодні, але непокореної України!

За Державний Центр Української Народної Республіки в екзилі:

Микола Лівницький і Микола Степаненко, Президент і Віцепрезидент Української Народної Республіки.
Теофіл Леонтій, Голова Уряду УНРРеспубліки, Антін Мельник і Володимир Біляв, Заступники Голови Уряду.
С. Букшова, В. Федорчук, М. Липовський, ген.хор. К. Мандзенко, Я. Рудницький, Г. Ткаченко, А. Широкопест — члени Уряду.

Населення Гренландії домагається самоуправління

Готгоб, Гренландія. — У середу, 17-го січня, населення Гренландії, найбільшого острова Землі, який лежить на північний схід від Американського континенту, подавляючою більшістю голосів схвалило резолюцію, яка надає цій дотепершій колонії Данії самоуправління, тобто широку автономію.

За самоуправлінням голосувало біля 74 відсотка, проти — 26 відсотків. Із 50,000 населення Гренландії коло 10,000 — це данці, які протиставляють автономії.

Гренландія була колонією Данії протягом останніх 250 років, а п'ять років тому розпочалися переговори між представниками населення цього острова і данським урядом щодо самоуправління.

Коли підрахування голосів виявило, що перемогли ті, які хочуть автономії для Гренландії, то в Готгобі столиці острова, серед ночі відбулася переможенна парадна, учасники якої несли смолоскипи і співали патріотичні пісні.

голосом читають грамоту злуки. „В імені Української Народної Республіки... проголошує Директорія велику подію в історії українських земель... З'єднання в одну Суверенну Народну Республіку — чуті поодинокі речення. — Віднині зливаються в одне віками відділені одна від другої частини України. Віднині Український Народ визволений могутнім поривом своїх власних сил, має змогу об'єднати всі змагання своїх синів для створення незрозумілої незалежної Української Держави на добро і шастя Українському Народу!“

Відтак відслужено короткий молебень, закінчений многоліттям Українському Народові й Урядові. Дякуючи в чотирьох кінцях площі глибокими басовими голосами проголошують грамоту народові. Оркестра грає національний гімн. Починається дефіляда, яку провадить полковник Іван Чмола. Струнними лавами проходять під звуки бальйорного маршу частини дивізії Січових Стрільців. За ними йдуть школи й інші організації. Акт проголошення Соборності скінчився.

Чергового дня тобто 23-го січня, в будинку Київської Опері розпочав свої наради Трудовий Конгрес, який тривав до 28-го січня і закінчився проголошенням окремого універсалу до Українського Народу.

(„Український Робітник“ з 27-го січня 1956 року)

[Київ]

АКТ 22-ГО СІЧНЯ 1919 РОКУ

СПОМИН ОЧЕВИДЦЯ

(Написав Іван Юр'їв кол. сотник Січових Стрільців)

(2)

Делегація замешкала у Гранд Готелі й почала ближче знайомитися з Києвом та суєтливим столичним життям. Це був час підготовки Трудового Конгресу, який мав розпочати свої наради 23-го січня. Делегація мала взяти в ньому участь і тому її втягнули у вир праці. Почалися зустрічі та конференції, які затягалися не раз до пізньої ночі. В Києві був оголошений стан облоги й вуличне життя після 10-ої години вечері зовсім замирало. Щоб дати делегації змогу вільного руху, я видав усім делегатам поїмнені дозволи на право ходити по місті після год. 10-ої. Вже після війни, десь у 1921-му році показував мені один учасник делегації такий дозвіл і дуже жаліло, що не порадив йому здепонувати цей документ в музеї НТШ у відділі воєнно-історичних пам'яток. Точний список усіх делегатів мав я ще в 1922 році, але пізніше, на превеликий жаль, той список десь пропав. Тепер пам'ятаю лише кілька прізвищ: д-р Лев Бачинський, д-р Бурчинський, чет. Палів, д-р Льонгін Цегельський, Шмігельський, Перфешкий, Сандуляк, Тимотей Старух, Степан Витвицький Павло Чайківський.

Столиця України гостила у своїх мурях представників Галицької Землі. Офіційно „Україна“, що виходила у величезній формі, оголосив інтерв'ю з головою делегації д-ром Л. Бачинським такого змісту: Делегація Галицької і Буковинської України зложена з представників усіх партій Галичини прибула, щоб офіційно ратифікувати односторонню прийнятну ухвалу Ук-

раїнської Національної Ради про злуку обох Українських Республік. Комісія делегації має у подробицях обмірковувати поодинокі питання щодо об'єднання. У Трудовий Конгресі делегація радо візьме участь як гості. Ми сподіваємося, що наш голос може важити і спричинитися до розв'язання цих важливих питань, які ставити собі за мету Трудовий Конгрес. На жаль, ми не мали змоги перевести виборів до Конгресу. Однак заважати мушу, що в складі нашої делегації, заступлені всі політичні напрями. Далі голова делегації висловив побажання, щоб так як увесь народ Галичини і Буковини з'єднався в одну неподільну цілість для захисту української державності, усі українські партії УНР об'єдналися з цією самою метою. Тільки сильні підстави УНР, — могутня національно свідомою армія, — являються певною запорукою розвитку і процвітання Українських Республік — кінчив д-р Л. Бачинський інтерв'ю.

Становище української столичної преси до делегації було дуже сердечне. Обговорюючи передступну умову ЗУНР з УНР, преса стверджувала, що умова залержує непорушним той лад, який виторворився на Українських Землях колишньої Австрії. Землі ті матимуть Національну Радуні Державний Секретаріат, свої форми місцевого самоврядування та свої закони. Тільки Установча Рада об'єднаної Держави має остаточно вирішити ті форми, які вийдуть з об'єднання і той лад, що буде заведений у Соборній Українській Державі. Цей спосіб мав підстави практичної ваги і політичної доцільності. Що таке ставлення справи було найдоцільнішим, бачимо на пізніших досвіді польської держави, яка з уніфікацією кодексів кримінального і цивільного здержувалася кільканадцять років, а тим часом поодинокі ділянки користувалися старими законами з займаними державами. Те саме пляновано для обох областей Української Держави, які довгий час жили під зовсім іншими політичними режимами і виторворили багато власних рис у праві, побуті, звичаях, навіть у психіці свого населення. Велика Україна, значюча з досвіду російський централізм, не хотіла йти на шлях українського централізму. „Землі“, — писала столична преса, — що мають своєрідне обличчя, мають право на

СОЮЗОВЦІ! РОЗПОЧИНАЄМО ЮВІЛЕЙНУ КАМПАНІЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ З НАГОДИ ЙОГО 85-РІЧЧЯ. ЇЇ МЕТОЮ Є ПРИДБАТИ В ЮВІЛЕЙНОМУ РОЦІ 5,000 НОВИХ ЧЛЕНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕНИХ НА СУМУ ДЕСЯТЬ МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ! ТІЛЬКИ СПІЛЬНИМИ СИЛАМИ ТА ПОСТІЙНОЮ І НАПОЛЕГЛИВОЮ ОРГАНІЗАЦІЙНОЮ ПРАЦЕЮ МОЖЕМО ВИКОНАТИ ЦЕ ВЕЛИКЕ ЗАВДАННЯ ДЛЯ ДОБРА НАШИХ РОДИН, НАШОЇ ГРОМАДИ І НАШОГО НАРОДУ!

ВІДСТАПІСТЬ І ЗАБРИХАННЯ

(Закінчення зі стор. 2)

самоконтроля правлячої Москвою групи тріскає, так як тріска була в Празі. А ще не буде нікого хто міг би збройно інтерв'ювати, треба думати, що це буде означати не поворот до соціалізму з людським обличчям, але тотальне відкинення соціалізму.

Для повного образу ситуації треба додати, що це все діється в добі розвалу колоніальних імперій, усамостійнення майже всіх народів світу, динамічного наростання націоналізму. Як швидко Москва не замикала б границі своєї імперії — ідеї національного відродження, ідеї самостановлення націй, ідеї творення самостійних, суверенних національних держав, проникають кордони та стимулюють уярмлені Москвою народи до критичної системи, до оборони своїх потоптаних національних прав, до опору, до спротиву. В боротьбі з цими явищами — Москва вибрала засоби, які як бумеранг вдарять по ній, бо завжди жорстокі переслідування, утиски — мобілізують до протидії. І це одне: в обличчя загрози, з боку поневолених народів, Москва, шукаючи міцного

закріплення, поставила на „вибраний“ російський народ і шим розпугала загрозливі для себе явища російського шовінізму та націоналізму. Це явище вже вона не в силі стримати, тим більше, що воно сходиться з важливим моментом процесу переходу від соціалізму до комунізму: зближення націй і творення одного союзу народів, — які є запрограмовані з'їздом партій і поставлені до здійснення. І саме цей російський шовінізм і націоналізм в найбільшій мірі стимулює реакцію уярмлених народів, сприяє наростанню і кристалізації їхніх націоналізмів. Поволі, дуже поволі, але невинно наростає революційна ситуація, якої кульмінаційною точкою буде не тільки соціальна, але й національна революція поневолених народів.

Отже проблема перемін на Сході Європи не є тільки соціологічною — проблемою, проблемою тривалості суспільних структур, існуючих всупереч справжній волі суспільства, пов'язано з визволенням поневолених народів.

З ВЕЧЕРНИЦЬ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ“ — В МИНУЛОМУ

Думка — в минуле ліне. Буває, що й у минулому можемо знайти розраду, ясний блиск надії й на сучасне. Правда, минуле часто несе і смутки, і чорні думи. Та на одну хвилину зупинюся на веселості з минулого, бо про вечерниці „Червоної Калини“ хочу згадати. Думкою ліну до Львова. Зима, ота наша зима. Біле, чисте простирало застелило місто. Під ногами грає морозний сніг, а в небесних просторах веселими морозно-ясними очима моргають зорі. На закортах скреготять і видзеленькують трамваї. Де-не-де несуться буйно, шпарко залубні, пофоркують коні, чути свист батога. Поспішають малі гуртки, то пари, закутані перед морозом, на вулицю Рутівського до Народного Дому; інколи на Стрілецьку площу: на Вечерниці „Червоної Калини“. З нестримною радістю впливаєється молоді на залу вечерниць. Певною, рівною холодою йдуть молоді вчорашні старшини, вожаки Усууси й УГА. Увійдуть мужі-батьки народу зі сво-

їми дружинами, дамами. Оркестра вдаряє акорд і несуться мелодії стрілецької маршової пісні. Струнким, рвучким кроком вступає аранжер Леонов Лепкий і дзвінко проголошує: „Пара за парую!“ і несуться звуки вальса. А далі, і танго, і кадрили, і лянсь; а як охота вже сильно заграла в ногах, то й коломийки, гопака. Дебютанток, тоді, у Львові, ще не було, це шойно тут, у Нью Йорку. „Червона Калина“ перша почала той гарний для нашої молоді звичай. Проте, у Львові, наша молоді, що з'їжджалася на ці вечерниці „Червоної Калини“ з усіх більших і тих малих міст Галичини, так само раділа — як тепер тут — і буревійно неслася у танець і гомоніла, кипіла до білого ранку.

Згадаємо оте минуле Вечерниць „Червоної Калини“ та й хотіли б ми внести той ритм їх і тут у Вечерниці „Червоної Калини“ в Нью Йорку, і так із'являється з традицією цих вечерниць і на майбутнє.

Михайло Островерха

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ДОПОМАГАС БАТЬКАМ ВИХОВУВАТИ ДІТЕЙ.

Ділимося сумною вісткою, що з Волі Всевишнього Бога, у вісторок, 2-го січня 1979 року заосмотрений Найсвятішими Тайнами відійшов у Вічність в Детройті наш Найдорожчий Батько

бл. п.

Хор. ГРИГОРІЙ СТЕЛЬМАХ

Сл. п. хорунжий Григорій Стельмах служив у Третій Батерії полк. В. Зарицького, під головною командою генерала М. Крата в Артилерії Сілових Стрілецьких ген. хор. і д-ра Р. Дашкевича. Учасник події перебрання міста Львова першого листопада 1918 р. Також за бої та відвагу в складі Третьої Запільної Дивізії, одержав найвищу нагороду — „Хрест Запільного Стрілецького“.

Бувши політичний в'язень, польських, советських та німецьких тюрем. Бувши суспільний діяч.

Похорон відбувся в п'ятницю, 5-го січня 1979 р. з церкви Непорочного Зачаття на цвинтар Маунт Олівет в Детройті.

Вічна Йому Пам'ять!

В глибокому смутку: дочка — ІРИНА зять — дипл. інж. ОСТАП ЗАХАРКІВ Одинокий син Покійного — НЕСТОР, зложив своє молоде життя, як старшина Української Повстанської Армії в обороні Батьківщини.

Вступайте в члени УНСоюзу!

СТЕФАНІЯ ШТОКАЛО з дому ЦЕБРІЙ

Народжена 1927 р. в селі Красна, пов. Зборів, де проживала до 1940 р., в якому вивезена малопітньою дівиною в сибірські тайги, з яких повернулася в 1946 р. Померла в селі Поморяни, де похована на місцевому цвинтарі.

Горем прибіта родина:

мама — ВАРВАРА ЦЕБРІЙ в Україні
муж — ЯРОСЛАВ з доньками ЛЕСЕЮ і ВІРЦЕЮ в Україні
сестра — МАРІЯ в Україні
брат — ГРИГОРІЙ з дружиною ДОРОЮ та доньками ЛЕСЕЮ і ХРИСТЕЮ в ЗСА
Ближча і дальша Родина в Україні і на еміграції.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ УНСоюзу!

БЕЗПЕРЕРИВНО ГРАТИМУТЬ 2 ОРКЕСТРИ НАЯКА ГІРНАКА та „ІЗМАРАГД“

ВЕЧЕРНИЦІ „ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ“

відбудуться в СУБОТУ, 27 січня 1979 р. в ГОТЕЛІ РУЗВЕЛТ, Медісон Аве. і 45 вул. в Нью Йорку

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Ньюарку, Н. Дж.

повідомляє, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ

— ВІДБУДУТЬСЯ —

В НЕДІЛКУ, 28-го СІЧНЯ 1979 року в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ при 140 Проспект Аве., Ірвінгтон, Н. Дж. ПОЧАТОК о год. 6:00 вечора

До участі в зборах зобов'язані предсидники, секретари, касири і делегати Конвенції наступних Відділів:

3, 14, 27, 37, 43, 65, 76, 133, 142, 152, 172, 214, 219, 234, 272, 306, 322, 340, 371, 413, 459, 490

В зборах візьме участь

ВАСИЛЬ ОРИХОВСЬКИЙ — головний організатор УНС

ЗА ОКРУЖНУ УПРАВУ:

Інж. Богдан Мак голова

Юліан Баранюк секретар

БРАТСТВО СВ. МИКОЛАЯ — 5-й ВІДДІЛ УНСОЮЗУ В АСТОРІІ, Н.Й.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

— ВІДБУДУТЬСЯ —

в СУБОТУ, 27-го СІЧНЯ 1979 р. о год. 4-й по пол. в церковному приміщенні при 39-09 31-ша евеню в Асторії, Н.Й. На Зборах будуть представники Гол. Уряду ЗА УПРАВУ:

В. Левенець предсидник

М. Хоманчук секретар

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛУБ в НЬО ЙОРКУ 136 Друга Авеню, 2-й поверх (ДІМ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ)

П'ятниця, 26-го січня 1979 р. о год. 7-й вечером

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР

з нагоди

КОНКУРСУ

на коротке оповідання із сучасного життя. Конкурс був влаштований заходом Пластових Жіночих Куренів „Чортополохи“ у Філадельфії, 18-го листопада 1978 року.

Участь беруть автори нагороджених і відзначених творів ІВАННА САВИЦЬКА, ВАЛЕНТИНА ЮРЧЕНКО, ВОЛОДИМИР БАРАГУРА, ІВАН КЕРНИЦЬКИЙ, РОМАН ЛЕВИЦЬКИЙ, МИХАЙЛО ОСТРОВЕРХА

МОЖНА ШЕ ОДЕРЖАТИ квитки на Вечерниці „Червоної Калини“ в крамницях „АРКА“ й „ЕКО“, як також проситься відібрати вже замовлені там квитки.

ПОДЯКА

В четвер, 21-го вересня 1978 р., прийнявши Св. Причастя, помер мій муж нотар

св. п. ЄВГЕН СТЕБНОВСЬКИЙ

Дякую щиро оо. Редомптористам, д-рові Ярославові Миндюкові, всім Рідним, Приятелям і Знайомим за вияв їхнього співчуття для мене в часі мого терпіння та за їхню участь в похоронних відправах за Покійного в заведенні Литвин-Литвин, в парафіяльній УКЦеркві св. Івана Хрестителя в Ньюарку і на українському православному цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку.

Дякую щиро за прощальні слова д-рові Лєвові Голінатову від українських нотарів і д-рові Миколі Чирівському від Родини по панахиді, Всч. о. Дмитро-ві Библову в церкві та ред. Василеві Пасічнюкові від Родини в часі трини.

Рівнож сердечно дякую всім тим, що з приводу смерті Покійного зложили на

ПАТІРІАРШІЙ ФОНД:

По 100.00 дол.: д-р Обухевич Лев і Таня, Пасічняк Василь і Дарія; по 75.00 дол.: д-р Макаревич Богдан і Лідія; по 50.00 дол.: Стебновська Константина; по 30.00 дол.: Тихий Дмитро і Анна; по 25.00 дол.: Гук Стефан, д-р Макаревич Іван, Тимків Зенон і Ольга; по 20.00 дол.: Петровський Павло і Анна, д-р Миндюк Ярослав і д-р Миндюк Дарія, Колеснік Лев, Федінішин Антін і Ірена, Ольшанська Боженна; по 15.00 дол.: Левіцький Володимир і Марія, Обухевич Христя, Обухевич Сімпсон Марія, Пасічняк Александр, Гнатів Василь і Слава; по 10.00 дол.: Ковблянський Володимир і Віра, мр. Мішанич Галина, мр. Мороз Євген, Шиманський М., Плещан Михайло, Левіцькі А. і П.; по 5.00 дол.: Савойка Любова. Разом — 680.00 дол., які вислано до Т-ва св. Софія у Філадельфії.

Також щиро сердечно дякую за СЛУЖБИ БОЖІ за ПОКІЙНОГО, на які зложили по 60.00 дол.: д-р Чирівський Микола і Іванна; по 10.00 дол.: д-р Обухевич Лев і Таня, Пасічняк Василь і Дарія, Ельхенмаєр Труді, Стебновська Константина, Богославець Стефанія, д-р Макаревич Богдан і Лідія; по 5.00 дол.: Гук Стефан, Обухевич Сімпсон Марія, Обухевич Христя, Петровський Павло і Анна, Мусаковська Ольга, Тихий Дмитро і Анна, Савойка Любова, Стебновська Ольга. Разом — 160.00 дол., які вислано до Його Святости Патріарха Йосифа у Ватикані.

Обі збірки на бажання родини перевела п-і Петровська Анна, за що сердечно їй дякую. Ще раз дякую всім Вам, названим і неназваним, які усно, листово, чи телефоном висловили мені свої співчуття і поміч з приводу смерті мого мужа. Нехай Господь відплатить Вам своєю ласкою.

В глибокому смутку:

КОНСТАНТИНА СТЕБНОВСЬКА з Родиною

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

нашої Незабутньої ДРУЖИНИ, МАМИ І БАБЦІ

бл. п.

ГЛІКЕРІЇ МАЧУК

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

в ЧЕТВЕР, 25 січня 1979 р., о год. 9-й ранку в Катедральному Соборі Святого Князя ВОЛОДИМИРА в Чикаго, Ілл. 2250 Вест Кортез вул.

Просимо Родину, Приятелів і Знайомих помолитися з нами в цей день за спокій душі Покійної.

муж — ЮРІЙ МАЧУК

доньки — ЗІРКА ЦИМБАЛІСТА із синами ОРИСЯ НОВОСІВСЬКА з мужем ТАРАСОМ і синами

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього в Монтреалі, Канада відійшов від нас у життя вічне дня 30-го листопада 1978 р. наш Найдорожчий Муж, Батько, Дідусь і Прадідусь.

бл. п. ПЕТРО БЛИЩАК

Цією дорогою висловлюємо нашу щирю подяку усім, що своєю участю у похоронних відправах звеличали пам'ять Покійного і віддали Покійному останню прислугу.

Щиро дякуємо нашим Приятелям і Знайомим за вислови співчуття у нашому великому горю, словами і чисельними листами.

Сердечно дякуємо Впр. о. Гарові, парохіві парафії св. Духа в Монтреалі за переведення похоронних відправ, панахид та зворушливу промову під час Заупокійної Святої Літургії та трини після похоронів.

Спеціальна подяка о. мітрату деканові Гаврилюкові та о. мітрату Гаймановичеві за відправлення пахид.

Щира подяка о. д-рові крилошанинові А. Микиті, парохіві церкви Непорочного Зачаття в Сан Франсіско, Кал. за відправлення Святої Літургії і панахиди.

Дякуємо п. Федущакові за участь в похоронних відправах.

Щиро дякуємо п. Гольденбергові, що прощав на цвинтарі Покійного від Українських Ветеранів.

Сердечно дякуємо п. мгр. Гарасимовичеві за провід в трині та його зворушливі слова під час неї.

Дякуємо усім тим, що взяли участь в трині після похоронів, що відбулася в Домі Української Молоді на Роземонт, за щирі слова признання та пошану для Покійного, що їх виголосили п. А. Доманчук від Ліги Визволення України, Осередку СУМ та Дирекції Дому Української Молоді в Монтреалі. Пані Шафранський від Жіночої Ланки СУМ в Монтреалі та пані Якимішин від Ліги Українських Католицьких Жінок в Монтреалі.

Щира подяка пані Кузишнін та всім паням, що зайнялися приготуванням трини.

Ми дуже вдячні тим, хто жертвував на Служби Божі, тим хто прислав вінки і квіти, та тим, що в пам'ять Дорогого Покійного жертвували на добродійні цілі, на які Покійний гарячо собі бажав.

Хай Ласкавий і Милосердний Бог щедро наділить Вас усіх ласками і всім добром.

У глибокому смутку:

СТЕФАНІЯ — дружина
ЯРОСЛАВ — син
ІВАН — син з дружиною ОЛЕЮ
ВОЛОДИМИР — син з дружиною ВІРОЮ
ІГОР — син з дружиною ГАЛІНОЮ
Внуки: — ЯРОСЛАВ, ХРИСТИНА, НАТАЛКА, РОМАН, ГАЛІНА, ПЕТРО, ХРИСТЯ, ПАВЛУС
Правнуки: — ЯРОСЛАВ і РАЕН

В ТРЕТЮ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ

св. п.

МИКОЛИ ПОНЕДІЛКА

відбудеться

ЗАУПОКІЙНА ЛІТУРГІЯ

в ЦЕРКВІ-ПАМ'ЯТНИКУ св. Андрія в Бавнд Бруку, Н. Дж. в СЕРЕДУ, 24-го СІЧНЯ 1979 р. о год. 9-й ранку

Олена і Юрій СТЕФАНІКИ
Софія і Іриней ТЕМНИЦЬКІ

Ділимося сумною вісткою з Рідними та Знайомими, що 14. І. 1979 р. відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО та ДІДО

св. п.

ЕВСТАХІЙ ХОДАНЬ

визначний спортсмен в Україні та еміграції
Похоронні обряди відбулися 17 січня 1979 р. з церкви св. Миколая в Боффало на цвинтар Святого Хреста в Лякавані.

Горем опечалені:

дружина — ІРЕНА
сини — РОМАН і МІЛЯС з Родинами

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями та Знайомими, 5 січня по довгій і тяжкій недужі на 63-му році життя відійшов у Вічність

бл. п.

ОСТАП САНОЦЬКИЙ

уроджений в селі Гашня Дольна, пов. Любачів, Україна. Був добрим парафіянином, а також добрим союзцем, довголітнім касиром 128 Відділу УНСоюзу та делегатом на 25-ту Конвенцію залишені у великому смутку:

дружина — ДАРІЯ
братова — ЮЛІЯ в Канаді
братанка — МАРІЯ з чоловіком в Америці
брат — з Родиною в Україні
багато Приятелів та Знайомих в Америці
Вічна Йому Пам'ять!

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІАРШОГО ФОНДУ

ПОВІДОМЛЕННЯ НА ПАТРІАРШОГО ФОНДУ ЗЛОЖИЛИ Х-78

По 2,500 дол. Стефанія Курилас (передтим 2,500, разом 5,000 дол.).

По 1,000 дол. — Василь і Марія Максимчук з нагоди 50-літнього ювілею, Ватерліт, Нью Йорк. Анна Юрченко в пам'ять мужа бл. п. Михайла, Елізабет.

По 500.00 дол. — Українська Шадина, Юкрейнін Сейвінгс енд Лови Ассоційейшн, д-р Богдан і Богдана Худько (друга рата до 1,000.00 дол.).

По 200.00 дол. — Д-р Василь Кіналь.

По 140.00 дол. — Збірка в Пасайку парафії св. Миколая (115.00 і 25.00 Л. Чолган).

По 120.00 дол. — Йосиф Ярема, д-р Володимир Кліш.

По 100.00 дол. — Крайова Управа Братства Дивізійників, "Провідник" Відділ 193 у Філадельфії, Шадина "Трибу" у Філадельфії, Український Народний Союз Відділ 234 в Елізабет, Ірена Бережницька, д-р Богдан Гордишський, Роман і Тетяна Левіцькі, Ірена і Володимир Медведь, Йосифат Жук.

По 50.00 дол. — о. монс. Михайло Федорович, д-р Корнило Филипович, Братство св. Володимира з Кергонксон, Іван і Анна Дівак, Богдан і Олія Вертипорх, Іван Скіра, д-р Микола Дейчаківський в пам'ять бл. п. Любомира Стасюка.

По 40.00 дол. — Нуся і Микола Тимків.

По 25.00 дол. — Д-р Витовт і Ірена Левіцький — замість квітів на могилу бл. п. Доріи Хроноват, Михайлина Станичів — в п'яті річницю смерті чоловіка бл. п. Івана, Евдокія Блавацька, Богдан і Олена Сторожук, Володимир і Наталя Масюк, Неоніла Кліш, о. Андрій Хлестун, Т-во за Патріархат — Кергонксон, Т-во "Черемош" — перекладач Дмитро Ткачук, Іван Фур.

По 20.00 дол. — Александер Білінський, о. д-р Володимир Грабеш, Іван Гута, Іван і Іванна Антоняк, Юрій Цегельський, Микола Бульба, д-р Микола Гнатчук, М. Г. Ярослав Рудакевич, о. Тарас Дурбак, Роман і Олександра Яськів, Александер Зеліньський, Даміан Геча.

По 15.00 дол. — Меланія Паливода, Осип Сливинський.

По 10.00 дол. — о. Йосиф Панасюк, Маріан Волуцький, д-р Іван Головинський, Василь Циган, Йосиф і Варвара Швед.

По 5.00 дол. — о. Рафаїл Турконяк, Василь і Текля Бих.

По 100.00 дол. — Теодор Угорчак, д-р Роман і Анна Кос.

По 50.00 дол. — Ярослава Ісаї.

По 25.00 дол. — Центральна Управа ОДВУ, Дарія і Олег Федак, Слава і Мирон Білас, Володимир Романів, М. Кондрат.

По 10.00 дол. — Іванна Петик, п. Філіпський, І. Дихдла, д-р А. Брігун.

По 5.00 дол. — П. Жилаві, Н. Н.

4.00 дол. Марта Турчин.

По 3.00 дол. — Мирослав Абрисовський, Т. Цісик.

Листа ч. 1084 — Озон Парк, Т-во За Патріархальний Устрій, збирав Роман Крупка

187.30 дол. — Відділ УККА в Озон Парк — Новорічна Зустріч, 1978 р.

По 100.00 дол. — Роман і Левка Крупка, інж. Орест і Оля Навіляйко, д-р Василь і Теодора Федорів, Григорій Ясейко, д-р Роман Алексєвич, І. Н. Безубяк, Євген і Стефанія Гутюк.

По 60.00 дол. — Ярослав Олійник.

По 50.00 дол. — Осип Левіцький, Борис і М. Головинський, Микола Вітенко, Роман Кучинський.

По 30.00 дол. — Василь і Віра Босак.

По 25.00 дол. — Володимир Квасний.

По 20.00 дол. — М. і О. Ходола, Михайло Білейчук, Михайло Сухоцький, Михайло Гаврилович, В. Захарчук, М. Прибільський.

По 10.00 дол. — Василь і Таня Дністрян, Іван Поліщук, Василь Серета, Степан Віжа, М. Палюх, Василь Глухий, Степан Нелюшчик.

По 5.00 дол. — Р. Дусс, Олена Дикий, Іван Журок.

Листа ч. 1085 — Озон Парк, Т-во За Патріархальний Устрій, збирав Ірена Гарматій

По 30.00 дол. — Володимир Юркевич.

По 25.00 дол. — Василь Романюк, д-р Богдан і Н. Коваль.

По 20.00 дол. — Василь Шостак Андрій Мудрик, Олег Бабський.

По 10.00 дол. — Василь і Наталка Квасний, Володимир Підгасцький, Стефанія і Богдан Крушельницькі.

Листа ч. 1086 — Озон Парк, Т-во За Патріархальний Устрій, збирав Роман Крупка

По 100.00 дол. — Микола і Марія Савицькі, О. і М. Васків, Дарія Мудра, Іван Навіляйко.

По 50.00 дол. — Василь Сметанюк, Танасій Опарик, Григорій Ясейко.

По 20.00 дол. — Орест Пилляр.

По 10.00 дол. — Олена Пилляр, Роман Лізур, М. Хала, Д. Степаняк.

Балтимор, Т-во За Патріархальний Устрій, збирав проф. П. Войтович.

По 200.00 дол. — Ярослава Совган.

По 25.00 дол. — Михайло Захарків, в пам'ять бл. п. Іванни Дукевич.

По 20.00 дол. — Дмитро Тимюк.

Замість квітів на могилу бл. п. Теодора Хая збіркою займався Анна Захарків, Т-во за Патріархат в Балтимор

По 60.00 дол. — Юрко Подольск.

По 50.00 дол. — Д-р Омелян Дерій, інж. Роман і Люба Мельник.

По 25.00 дол. — Д-р Андрій і Ліда Лемішка, інж. Михайло і Надя Лободяк, Франко і Марта Лучинська, д-р Яромір Оришкєвич, інж. Тарас і Таня Хархаліс, інж. Василь і Олена Хмільяк.

По 20.00 дол. — Інж. Любомир і Марія Івасків, Марія і Теофіл Попович.

По 15.00 дол. — Інж. Осип і Надя Зінкевич, Мирослав і Анна Зобнів.

По 10.00 дол. — Михайло Бохно, Марія і Анатоль Булавка, Зенон і Тамара Гой, д-р Йосиф і Таня Давишйон.

Микола і Оксана Коропецький, Марія Котик, Мирослав і Христина Лисобей, Анна Мельник, Степанія і Степан Поліщук, Володимир і Наталя Романовський, ген. Петро і Анна Самутин, Анна і Остап Стелмак, Ольга Траска, Михайло і Анна Тимюк.

По 5.00 дол. — Олександра і Стефан Дуда, Михайло і Анна Захарків, Степан і Катря Івашко, Ярослава Совган, Володимир і Марія Стелмак, Богдан і Діонія Чапельський, Дарія Чорнодольська, Дора Харіш, Марія Хархаліс, Євген і Емілія Шавала, Ярослав і Лілія Шавяк.

Листа ч. 1099, збірка в пам'ять бл. п. Теодора Хая, Т-во За Патріархат в Балтимор, збирав Емануїл Притула і Петро Войтович

По 100.00 дол. — Стефан Поперечний.

По 30.00 дол. — Д-р Микола і Слава Ласійчук.

По 25.00 дол. — Ольга і Володимир Сушко, Богдан і Богдана Саламаха, д-р Дмитро і Дарія Кострубак.

По 20.00 дол. — Леа і Гертруда Подольск.

По 10.00 дол. — Володимира і Петро Войтович, Емануїл і Анна Притула, Остап і Анна Стелмак, Софія і Семен Михайлишин, Михайло Хомішак, д-р Юрій Кривопап, Ольга і Василь Корж, Анна і Семен Поліщук, Андрій і Марія Царик, Ірена і Олександр Траска, Родина Ясінських, Андрій і Марія Чорний, Михайло Хома, Оля і Василь Корж.

По 5.00 дол. — Микола і Франя Турки, Іван Малко, Євгенія Горняк, Петро Мудрий, Василь Богдан, Йосиф Поліщук, Василь і Стефа Татчин, Ангеліна Талан, Софрон Ганкевич.

Листа ч. 1093, датки на Філію УКУ в Філадельфії

По 100.00 дол. — Софія і Іван Дзіндзюра.

По 25.00 дол. — Анна і Іван Квік.

По 20.00 дол. — Стефан і Марія Сенейко.

По 15.00 дол. — Анна Ткач, Роман Левіцький.

По 10.00 дол. — Лев Ганусяк, Іван і Іванна Антоняк, Лев і Нелі Ганусяк.

По 5.00 дол. — Олена Микунік, Марія Романенчук, Василь Фесик.

Листа ч. 1135 — Лейк Джордж, збирав д-р Р. Осінчук і Іван Антоняк

По 150.00 дол. — Іван і Іванна Антоняк.

По 50.00 дол. — Голден Сент Мотель — Сливка, Йорк Мотель — Панство Мотиль, Б. Комарницький, Гіл оф Гепінес — Діба, Остап і Ольга Бойчук, Твін Бей Вільдз — Хомяк, Маратон Флімміно — Пастернак, Нестор Угера.

По 25.00 дол. — Д-р Роман і Лілія Осінчук, Кетіс Мотель — Антін Шмуль, Вайт Гавз — В. Чужак.

По 20.00 дол. — Мт. Кноль — Хімія, Трежурі Кейс — Рудницький, Даймонд Вільдз — Клод.

Листа ч. 1122 — Ньюарк, збирав Анна Петровська.

По 500.00 дол. — Василь і Наталя Єрега.

По 50.00 дол. — Ольга і Теодор Цап, інж. Володимир Воловодок, В. Манько.

По 30.00 дол. — Стефан Рудий.

По 15.00 дол. — Пилип Чуй.

По 10.00 дол. — М. і О. Бодлак, Красєвський.

Листа ч. 1125 — збирав п-н Петровська — Ньюарк

По 100.00 дол. — 3 доповіді о. д-ра Л. Гузара, Ньюарк.

Листа ч. 1125 — Замість квітів на могилу бл. п. Григорія Українського

По 20.00 дол. — Іреней Коваль.

По 10.00 дол. — Іван Орняк.

По 5.00 дол. — Віра Мицько, Регіна Оттерсон.

Листа ч. 1313 — збирав Василь Пасічник

По 100.00 дол. — Павло і Анна Петровські.

По 30.00 дол. — Петро і Володимира Войтович, Люба і Маркіян Онуфєрко.

Замість квітів на могилу в пам'ять бл. п. Марії Медведь

По 10.00 дол. — Стефанія Коропецька, Ірена Ільницька, Олександра Івасків.

Збірка на Патріарший Фонд з нагоди Тайни Хрещення збирав Лев Ганусяк, Філадельфія

По 20.00 дол. — Юрій і Анна Літінські, Дмитро Шумило.

По 10.00 дол. — Лев і Анна Ганусяк.

Збірка на Патріарший Фонд з нагоди Тайни Хрещення збирав Леона Цигана

По 10.00 дол. — Лев і Анна Ганусяк, Дмитро Шумило.

По 5.00 дол. — Михайло Кузміньський, Василь Циган.

Листа ч. 3, збіркою займався Юліан Головач, Філадельфія

По 125.00 дол. — Іван і Софія Дзіндзюра.

По 50.00 дол. — Василь Головач, Іван і Софія Головач, Юліан Головач.

По 25.00 дол. — Олена і Юліан Головач.

По 10.00 дол. — Параска Івасків.

Сиракузи, Н. Я., замість квітів на могилу в пам'ять бл. п. Івана Шушняка зложили:

По 50.00 дол. — С. Грушецький.

По 20.00 дол. — І. Бурак, В. Смага.

По 10.00 дол. — І. Пігуляк, д-р С. Ключас.

По 6.00 дол. — Т. Ярема.

По 5.00 дол. — В. Фенчор, І. Мигдаль, О. Минько, Е. Гусак, П. Карпіншин, П. Ткач, М. Королишин, М. Годжак, О. Бриндзя, С. Рекуляк, В. Дмитрішин, С. Луцук, П. Башуцький, І. Німєць, П. Пічкур, Д. Винарчик, І. Січак, П. Сумик, А. Рочий, М. Мілчаковський, М. Гриник, І. Ковальчук, С. Куровський, М. Зарічний, М. Каній.

Комісія Патріаршого Фонду — Товариство Свята Софія висловлює щирі подяки усім Велимишановим Збірщикам і Жертводавцям.

Датки на Патріарший Фонд можна складати на руки уповноважених збірщиків або висилати на адресу:

ST. SOPHIA RELIGIOUS ASSOCIATION OF UKRAINIAN CATHOLICS, INC. PATRIARCHAL FUND

7911 White Wood Road, Elkins Park, Philadelphia, Pa. 19117

Всі датки на Т-во Свята Софія — Патріарший Фонд можна відіграти від податку. IRS No. 23 74380645.

КУХНІ І ЛАЗНИЧКИ

якщо хочете заощадити, зголосіться до фірми генерального контрактора, то дістанете комплектну кухню. Кабінети з формайки довжиною 10 футів, піч і мийальник, холодильник, — за ціну тільки \$1,750. Лазничка, модерно обладнана розміру 5 X 10 футів тільки \$1,800.

АНТОН ЛЬОРЕНС

говоримо по-українськи

Тел. (212) 441-2489

(212) 849-2731

УВАГА! Все повинилося друком два прена: іни історичні документи:

„Денник Начальної Команди УГА“ і суд над генералом М. Тарнавським

DIARY OF THE SUPREME COMMAND OF THE UKRAINIAN GALICIAN ARMY

Сторінок 326 тверда оправа. Ціна 10.00 дол. Замовляти можна в книгарському відділі пр. „Свободи“, пересилаючи чек або поштовою переказ, долучуючи 0.75 центів на кошти пересилки.

30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

Мешканці стеють Нью Джерсі зобов'язані 5% ставкою податку

УВАГА! Все повинилося друком два прена: іни історичні документи:

КУХНІ І ЛАЗНИЧКИ

якщо хочете заощадити, зголосіться до фірми генерального контрактора, то дістанете комплектну кухню. Кабінети з формайки довжиною 10 футів, піч і мийальник, холодильник, — за ціну тільки \$1,750. Лазничка, модерно обладнана розміру 5 X 10 футів тільки \$1,800.

АНТОН ЛЬОРЕНС

говоримо по-українськи

Тел. (212) 441-2489

(212) 849-2731

УВАГА! Все повинилося друком два прена: іни історичні документи:

КУХНІ І ЛАЗНИЧКИ

якщо хочете заощадити, зголосіться до фірми генерального контрактора, то дістанете комплектну кухню. Кабінети з формайки довжиною 10 футів, піч і мийальник, холодильник, — за ціну тільки \$1,750. Лазничка, модерно обладнана розміру 5 X 10 футів тільки \$1,800.

АНТОН ЛЬОРЕНС

говоримо по-українськи

Тел. (212) 441-2489

(212) 849-2731

УВАГА! Все повинилося друком два прена: іни історичні документи:

КУХНІ І ЛАЗНИЧКИ

якщо хочете заощадити, зголосіться до фірми генерального контрактора, то дістанете комплектну кухню. Кабінети з формайки довжиною 10 футів, піч і мийальник, холодильник, — за ціну тільки \$1,750. Лазничка, модерно обладнана розміру 5 X 10 футів тільки \$1,800.

АНТОН ЛЬОРЕНС

говоримо по-українськи

Тел. (212) 441-2489

(212) 849-2731

УВАГА! Все повинилося друком два прена: іни історичні документи:

КУХНІ І ЛАЗНИЧКИ

якщо хочете заощадити, зголосіться до фірми генерального контрактора, то дістанете комплектну кухню. Кабінети з формайки довжиною 10 футів, піч і мийальник, холодильник, — за ціну тільки \$1,750. Лазничка, модерно обладнана розміру 5 X 10 футів тільки \$1,800.

АНТОН ЛЬОРЕНС

говоримо по-українськи

Тел. (212) 441-2489

(212) 849-2731

УВАГА! Все повинилося друком два прена: іни історичні документи:

КУХНІ І ЛАЗНИЧКИ

якщо хочете заощадити, зголосіться до фірми генерального контрактора, то дістанете комплектну кухню. Кабінети з формайки довжиною 10 футів, піч і мийальник, холодильник, — за ціну тільки \$1,750. Лазничка, модерно обладнана розміру 5 X 10 футів тільки \$1,800.

АНТОН ЛЬОРЕНС

говоримо по-українськи

Тел. (212) 441-2489

(212) 849-2731

УВАГА! Все повинилося друком два прена: іни історичні документи:

КУХНІ І ЛАЗНИЧКИ

якщо хочете заощадити, зголосіться до фірми генерального контрактора, то дістанете комплектну кухню. Кабінети з формайки довжиною 10 футів, піч і мийальник, холодильник, — за ціну тільки \$1,750. Лазничка, модерно обладнана розміру 5 X 10 футів тільки \$1,800.

АНТОН ЛЬОРЕНС

говоримо по-українськи

Тел. (212) 441-2489

(212) 849-2731

УВАГА! Все повинилося друком два прена: іни історичні документи:

КУХНІ І ЛАЗНИЧКИ

якщо хочете заощадити, зголосіться до фірми генерального контрактора, то дістанете комплектну кухню. Кабінети з формайки довжиною 10 футів, піч і мийальник, холодильник,